

سال

سال به سال قمری و شمسی تقسیم می‌شود و **سال شرعی** که احکام مرتبط با زمان بر اساس آن تنظیم شده، **سال قمری** است که دوازده ماه می‌باشد. از عنوان سال در بابهای طهارت، صلات، زکات، خمس، حجر، وصیت، نکاح و طلاق سخن گفته‌اند.

فهرست مندرجات

- ۱ - معنای سال
- ۲ - معنای سال شرعی
- ۲.۱ - معنای ماه قمری
- ۳ - معنای سال شمسی
- ۴ - احکام سال
- ۵ - سن یائسگی
- ۶ - شرط وجوب نماز میت بر میت طفل
- ۷ - شرط تعلق زکات به انعام ثلاثه و نقدین
- ۸ - زمان پرداخت خمس سود کسب
- ۸.۱ - تعیین سال شمسی به عنوان سال خمس
- ۹ - سن بلوغ
- ۱۰ - وصیت کودک
- ۱۱ - حضانت فرزند
- ۱۲ - عدم محرمیت کودکی که بیش از دو سال شیر داده می‌شود
- ۱۳ - طلاق زنی که شوهرش مفقود شده
- ۱۴ - پانویس
- ۱۵ - منبع

معنای سال

دوازده ماه را یک سال می‌گویند.

معنای سال شرعی

سال شرعی که احکام مرتبط با زمان بر اساس آن تنظیم شده، **سال قمری** است که دوازده ماه است.

← معنای ماه قمری

بر اساس محاسبه نجومی، یک ماه قمری- که به فاصله زمانی قرار گرفتن دوباره **خورشید** و ماه بر یک خط **نصف النهار** و یا مقارنه مجدد آن دو اطلاق می‌گردد- ۲۹ روز و دوازده ساعت و ۴۴ دقیقه است. بنابر این، سال قمری ۳۵۴ روز و هشت ساعت و ۴۸ دقیقه خواهد بود؛ لیکن از آنجا که مقدار زمان هر سال، هشت ساعت و ۴۸ دقیقه، افزون‌تر از ۳۵۴ روز است، به طور تقریب در هر سه سال قمری یک **سال کبیسه** و به طور دقیق در هر سی سال، یازده سال کبیسه اتفاق می‌افتد که شمار آن ۲۵۵ روز خواهد بود. [۱]

معنای سال شمسی

سال شمسی عبارت است از مدت یک دوره **حرکت انتقالی زمین** به دور خورشید و معادل است با دوازده ماه شمسی و ۳۶۵ روز و پنج ساعت و ۴۸ دقیقه و ۴۶ ثانیه.

احکام سال

سن یائسگی

بنابر قول مشهور، زن غیر قرشی و زن غیر نبطی با سپری شدن پنجاه سال قمری از عمرش یائسه می‌شود. سن یائسگی در زن قرشی و نبطی اتمام شصت سال قمری است. [۲]

شرط وجوب نماز میت بر میت طفل

خواندن نماز میت بر میت طفل که شش سال قمری او تمام شده باشد واجب است. [۲]

شرط تعلق زکات به انعام ثلاثه و نقدین

از شرایط تعلق زکات به انعام ثلاثه (گاو، گوسفند و شتر) و نقدین (طلا و نقره) گذشت یک سال قمری از مالکیت مالک نسبت به آنها است؛ بدین معنا که با سپری شدن یازده ماه ملکیت و ورود در ماه دوازدهم، زکات آنها واجب می‌شود. بنابر این، چنانچه در طول مدت یازده ماه یکی از شرایط وجوب زکات، همچون عقل و نصاب از بین برود، سال باطل و زکات منتفی می‌شود. [۴]

زمان پرداخت خمس سود کسب

زمان پرداخت خمس سود کسب، سپری شدن یک سال از آغاز به کسب و کسر هزینه‌های انجام گرفته در طول سال است؛ هر چند انسان می‌تواند قبل از سپری شدن سال نیز با احتساب و تخمین منونه سال از پیش و کسر کردن آن، خمس باقی مانده درآمد را بدهد. [۵] [۶]

← تعیین سال شمسی به عنوان سال خمسی

تعیین سال شمسی به عنوان سال خمسی و محاسبه خمس بر اساس آن بدون اشکال است. [۷]

سن بلوغ

سن بلوغ بنابر قول مشهور در دختر نه و در پسر، پانزده سال قمری تمام است. بنابر این، چنانچه قبل از آن دیگر نشانه‌های بلوغ، همچون احتلام و روییدن موی زهار، تحقق نیافته باشند، با رسیدن به سن یاد شده حکم به بلوغ فرد می‌شود. [۸]

وصیت کودک

بر عدم صحت وصیت کودک قبل از ده سالگی ادعای اجماع شده است و پس از آن بنابر قول مشهور، وصیت در راه‌های خیر، برای خویشاوندان و غیر آنان جایز و نافذ است. [۹]

حضانة فرزند

با جدا شدن زن و مرد از یکدیگر و بروز اختلاف بر سر حضانة فرزند، بنابر قول مشهور- که بر آن ادعای اجماع نیز شده- در دو سال نخست زندگی کودک (دوران شیرخوارگی) مادر در امر حضانة سزاوارتر از پدر است و پس از آن، در پسر، اولویت با پدر و در دختر تا هفت سالگی اولویت با مادر و پس از آن با پدر خواهد بود. [۱۰]

عدم محرمیت کودکی که بیش از دو سال شیر داده می‌شود

مدت کامل شیردادن دو سال است و شیردادن به کودک پس از دو سالگی موجب محرمیت نمی‌گردد.

طلاق زنی که شوهرش مفقود شده

زنی که شوهرش مفقود شده، چنانچه کسی که هزینه زندگی او را تأمین کند وجود نداشته باشد و به حاکم شرع رجوع کند، حاکم ضمن تعیین مهلت چهار ساله برای او، از حال شوهرش جست‌وجو می‌کند و در صورت نیافتن او، زن را طلاق و پس از انقضای عده وفات، به او اجازه ازدواج با مردی دیگر می‌دهد. [۱۱]

پانویس

- ↑ رساله حول مسألة رؤية الهلال، ص ۱۹.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳، ص ۱۶۱-۱۶۳.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۳، ص ۲.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۵، ص ۹۷.
- ↑ الحدائق الناضرة، ج ۱۲، ص ۳۵۲.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۶، ص ۸۱-۸۲.
- ↑ توضیح المسائل مراجع، ج ۲، ص ۱۵-۱۶.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۲۶، ص ۱۶-۲۸.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۲۸، ص ۲۷۱.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳۱، ص ۲۸۴-۲۹۰.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳۲، ص ۲۹۳.

